

Горбатюк К. Г.,
студентка 4 курсу Рівненського відділення ННІЗДН
НАВС

РОЛЬ МІЛІЦІ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РЕАЛІЗАЦІЇ ВИБОРЧОГО ПРОЦЕСУ (НА ПРИКЛАДІ ПАРЛАМЕНТСЬКИХ ВИБОРІВ 2012 РОКУ)

З урахуванням соціально-політичної важливості виборів за умов утвердження України як демократичної, соціальної, правової держави, зміцнення довіри населення до інститутів державної влади зростає відповідальність усіх правоохоронних органів, у тому числі й міліції, за створення умов та сприяння проведенню вільних і прозорих виборів.

Міліція не є суб'єктом виборчого процесу і не бере участі в будь-яких виборчих процедурах. Натомість її особлива функція в цей час – забезпечення умов перебігу всього виборчого процесу відповідно до законодавства України.

Міліція має запобігати порушенням законодавства, охороняти виборчі права громадян України і громадський порядок. Разом з тим – у разі вчинення порушень – працівники міліції повинні вчасно їх виявляти, розслідувати і розкривати, усувати їх наслідки в межах своєї компетенції.

Діяльність працівників міліції визначається статтею 3 Закону України «Про міліцію»: у підрозділах міліції не допускається діяльність політичних партій, рухів та інших громадських об'єднань, що мають політичну мету. При виконанні службових обов'язків працівники міліції незалежні від впливу будь-яких політичних, громадських об'єднань.

Забезпечення нормального перебігу виборчого процесу працівниками міліції ґрунтується на чіткому дотриманні Конституції України, Закону України «Про міліцію», Закону України «Про вибори народних депутатів України», Кримінального кодексу України, Кодексу України «Про адміністративні правопорушення» тощо.

На всіх етапах виборчого процесу спрямованість діяльності міліції визначається також і статтею 2 Закону України «Про міліцію», згідно з якою основними завданнями працівників міліції під час несення служби є:

- забезпечення особистої безпеки громадян, захист їх прав і свобод, законних інтересів;
- запобігання правопорушенням та їх припинення;
- охорона і забезпечення громадського порядку;
- захист власності від злочинних посягань;
- сприяння у межах своєї компетенції державним органам, підприємствам, установам і організаціям у виконанні покладених на них законом обов'язків тощо.

На етапі проведення передвиборної агітації можуть відбуватися різноманітні масові акції.

Відтак важливості набувають ті функції працівників міліції України, котрі забезпечують умови реалізації з одного боку, зазначених конституційних прав громадян України, а з іншого – можливих судових рішень щодо їх обмежень відповідно до чинного законодавства України.

У виборчому процесі особливо відповідальним був день голосування 28 жовтня 2012 року.

До 07.15 в день виборів 28 жовтня 2012 року наряд міліції повинен ретельно обстежити територію прилеглу до будівлі виборчої дільниці, усі приміщення виборчої дільниці, особливо приміщення для голосування, з метою виявлення підозрілих предметів чи речовин. Потім разом з головою комісії необхідно перевірити наявність майна та цілісність опечатаних приміщень і сейфів, де зберігається виборча документація тощо.

Охорона виборчих бюлетенів міліцією України закінчується в момент початку підготовчого засідання дільничної виборчої комісії в день голосування, як це передбачено частиною 13 статті 82 Закону України «Про вибори народних депутатів України».

Під час голосування 28 жовтня 2012 року з 08.00 до 20.00 наряд міліції забезпечує охорону виборчих прав громадян та громадський порядок на території виборчої дільниці (за межами приміщення для голосування). Працівники міліції вживають заходів щодо недопущення або припинення протиправних вчинків. Про всі випадки порушень законності вони негайно доповідають оперативному черговому та оперативному штабу ОВС, повідомляють голову виборчої комісії.

У демократичній державі працівникам правоохоронних органів забороняється втручатися в процес виборів, виконувати будь-які доручення членів виборчої комісії, не пов'язаних із забезпеченням охорони прав виборців та громадського порядку, давати консультації та пропагувати свої погляди щодо кандидатів на виборні посади, політичних партій (виборчих блоків), які їх висунули, надавати будь-яку допомогу виборцям у заповненні виборчих бюлетенів, відволікатися та самовільно покидати місце несення служби на виборчій дільниці.

У разі вчинення на виборчій дільниці протиправних дій, у тому числі тих, що можливі не лише під час виборів (хуліганство, крадіжка тощо), працівники міліції повинні діяти у визначених законодавством межах і реагувати відповідно до вимог чинного законодавства.

Після встановлення результатів голосування на виборчій дільниці працівник ОВС України повинен супроводжувати транспортування виборчих документів до відповідної окружної виборчої комісії, забезпечивши охорону цієї документації (частина 1 статті 93 Закону України «Про вибори народних депутатів України»). Відповідно до частини 2 статті 93 зазначеного Закону під час транспортування документів будь-кому забороняється розпечатувати пакети з виборчими бюлетенями та іншою документацією.

Охорона виборчої дільниці триває до повного завершення роботи дільничної виборчої комісії.

Компетенція міліції України розширюється та набуває особливих рис, оскільки до їхніх звичайних завдань і повноважень додаються ще й ті, які безпосередньо пов'язані саме з виборами. У зв'язку з цим необхідно чітко враховувати особливості повноважень та завдань діяльності міліції на конкретних етапах виборчого процесу та її роль щодо забезпечення реалізації виборчого процесу.